

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

2020

TIPPEK és PRAKTIKÁK A KÖRNYEZETTUDATOS VÍZHASZNÁLATHOZ

A régi világban nagy értéknek számított a víz. Díja ugyan nem volt, de meg kellett dolgozni érte: felhúzni a kútból, vödrökben behordani a házba. Ha kevesebb munkával is hozzá lehetett jutni, például egy ereszcsonna alá tett hordóval, az kész nyereségnek számított. Ráadásul az esővíz lágy, nem oldódnak bele a talaj kőzetei. Így kevesebb szappan kell a mosáshoz, fényesebb tőle a haj, puhább a ruha.

MEGÉRI GYŰJTENI AZ ESŐVIZET!

A civilizáció beleszól

A civilizációval, a technikai fejlődéssel együtt megjelentek az esővíz hátrányai is. Szennyeződések oldódhatnak bele a levegőben lévő gázokból, a tetőn lerakódott por- és koromszemcséktől, vagy akár sivatagi homoktól. De mindent egybevetve, még mindig jó megoldás összegyűjteni az esővizet.

Hogyan gyűjtjük?

A háztetőről az ereszcsonnákon át egy tárolóba vezethetjük a vizet. A tárolás módja kétféle lehet. Vezethetjük egy kis kerti tóba,

azaz szabad felszínű tárolóba. A kertünkbe varázsolt vízi élővilág, az ide látogató madarak tanulmányozása remek szórakozás lehet. Aki a racionálisabb megoldásokat szereti, gondolkodjon zárt esővíztárolóban. A földbe süllyesztett fémtartályok ma már elavult megoldásnak számítanak. Örök gond lesz a korrózió, a vízbe kerülő rozsdadarabok az öntözőrendszernek sem tesznek jót, és a kertben sem mutatnak jól. A korszerű műanyag tartályok jobb megoldást kínálnak. Nem koptak el, teljesítik az akár 50 éves garanciát is. Azonban problémás lehet a műanyag tartályok teher-

bíró képessége, lépésállósága. Az újabb tartályok bordás szerkezetűek, ezek erősebbek.

Persze az is megoldás lehet, ha egy-egy hordót az ereszcsonna kivezető nyílásához állítunk – máris ingyen vízhez jutunk és így is sokat tetünk a környezetért. A függőleges vezetékre néhány ezer forintért felszerelhető egy úgynevezett vízlopó, melyet kihajtva a hordóba juttathatjuk az esővizet.

Csak telken belül!

Győrben, a kertvárosi beépítettségű területek nagy részén a telken belül keletkező csapadékvíz telken belül kell felhasználni. Itt remek ötlet az esővíz gyűjtése. Annál is inkább, mert a szennyvízelvezető hálózatokba nem vezethető csapadékvíz, mert túlterheli a rendszert és ez elöntésekhez vezethet. Legutóbb Szabadhegy mélyebb fekvésű részein voltak ilyen elöntések, de Ménfőcsanak mélyebb részein is előfordult már hasonló. Ilyenkor a közműszolgáltató megvizsgálja, melyik ingatlanokról jut jogellenesen esővíz a csatornába. Ahol ilyen találnak, ott utólag kiszámlázzák a bebocsátott csapadékvizet és hivatalosan kötelezik a háztulajdonost a csapadékvíz telken belüli elhelyezésére.

Mire használjuk?

Az esővíz legalapvetőbb felhasználása az öntözés. A nyári záporok félretett vize nagy kincs a kánikulában. Az esővizet használhatjuk kocsimosásra is. Ilyenkor jóval kevesebb sampont használunk, mint amit a csapvizet mosás megkíván. Az alsó mosást inkább kocsimosóban végezzük, mert a talajba kerülő olajos szennyeződésekkel jóval több kárt okozunk környezetünknek, mint gondolnánk. Az esővíz felületek takarítására is kitűnő, nem lesz vízköfoltos a megtisztított felület. Az esővíz WC-öblítésre is használható, azzal a feltétellel, ha megállapodtunk a szolgáltatóval a szennyvízdíj fizetéséről. Az esővíz ingyen van, de a közcsatorna használatáért díjat kell fizetni. Ha ezt a díjat a többi fogyasztó fizeti meg helyettünk, azt már nem takarékoskodásnak, hanem csalásnak hívják. A szennyvíz elvezetése és tisztítása, a korszerű környezetvédelem nagy energiaigényű, drága berendezések működtetésével jár.

Hajlamosak vagyunk azt gondolni, hogy ami eltűnt a lefolyón, attól megszabadultunk. Azt képzeljük, hogy a szennyvíztisztító telep majd minden csatornába dobott vegyszert, mérget ártalmatlanít. Sajnos ez egyáltalán nem igaz. A szennyvíztisztítás legfontosabb részét élő szervezetek végzik, az úgynevezett eleveniszap. Hasonló élőlényeket találunk ott, mint egy akvárium szűrőjében. Ez a tisztítási technológia csak bizonyos határokon belül működik.

A LEFOLYÓ NEM NYEL EL MINDENT!

Még robbanhat is

Nagyon fontos, hogy odafigyeljünk a helyes csatornahasználatra! Különösen nagy kárt okoznak a mérgek, gyógyszerek, növényvédő szerek, tűzveszélyes anyagok, hígítók, festékek. Károsíthatják a csatorna anyagát, akár robbanáshoz is vezethetnek. A szennyvíztisztítóban pedig súlyos károkat okoznak az eleveniszap-kultúrában. A fel nem használt gyógyszereket ingyen átveszik a gyógyszertárak, a festékek és hígítók, vegyszerek pedig a hulladékudvarokban adhatók le. A használt elemeket áruházakban kihelyezett elemgyűjtő dobozban is leadhatjuk.

Győrben a közelmúltban egy iparvállalat nagy mennyiségű mérgező oldószert engedett a közcsatornába, súlyos károkat okozva ezzel a

szennyvíztisztító eleveniszap-rendszerében. Több hétbe telt, amíg a szakemberek más szennyvíztisztítókból szippantókocsikkal odaszállított iszappal helyre tudták állítani a biológiai tisztító rendszert. A szennyező vállalat tízmillió forintos bírságot fizetett.

A WC nem szemetes!

Ne dobjunk bele nedves törölkendőt, papírtörölközőt, pelenkát, rongyot, intimbetétet! Az oda nem való dolgok ugyanis elakadnak a ház csatornarendszerében. Az egyik győri lakótelepen szilveszter előtt az egyik lakó egy komplett libát húzott le a WC-n. A végécsészén még valahogy áterőltette, de az ejtővezetékben menthetetlenül elakadt az állat, beszorult, szét kellett vésni a két emelet között a csatornát. Szilveszterkor

nagyon nehéz és drága maszek szerelőt találni, nem is beszélve arról, hogy a javítás idején több családnak máshova kellett bekéredznedni kezelt mosni, fürdeni és végére járni.

Ha biztosak akarunk lenni abban, hogy jól működik a csatorna, ellenőrizzük a tisztító nyílását! A családi házból az utca felé kivezető csatornán találunk egy tisztítónyílást. Ha nincs, érdemes kialakítani. Ha ez a tisztítónyílás feltelt szennyvízzel, hívjuk a vízmű ügyeleteseit, az utcai rendszeren van gond.

Ha a tisztítónyílásban nagyon kevés vizet látunk, és mégsem folyik le a vízcsapunk, magunk is megpróbálkozhatunk a duguláselhárításával. A barkácsboltokban kapható tisztítóspirál és a locsolótömlő hasznos segítség lehet. Ha nem sikerül, hívjunk duguláselhárítót. Érdemes figyelni arra, hogy mi kerül a lefolyóba, mert egy duguláselhárításért 2-3 havi csatornadíjnak megfelelő összeget is elkérhetnek.

Ne öntsük ki az étolajat se!

Ön is a lefolyóba öntötte idáig a használt étolajat, sütőolajat? Ne tegye! A használt étolaj a csatornában kihűlve kemény, szappanszerű lerakódást okoz. A csatorna emiatt előbb leszűkül, majd eldugul. Emellett egy biológiai folyamat következtében kénsav keletkezik, amely megtámadja és tönkreteszi a házi és az utcai csatornacsöveket egyaránt. Az ingatlanon belüli duguláselhárítás és a csatornajavítás költségei pedig közvetlenül a tulajdonosok pénztárcáját terhelik. Nem is szólva a csatornadugulások okozta rengeteg kellemetlenségről. Van megoldás, ön is aktív környezetvédő lehet máttól! Az összegyűjtött használt étolajat, sütőolajat a MOL benzinkutaknál és a hulladékudvarokban adhatják le.

HOGYAN TAKARÉKOSKODHATUNK A VÍZZEL?

Hasznos ötletek

Havonta ellenőrizzük a vízaknát, olvassuk le a vízmérőt és írjuk fel a fogyasztásunkat. Ha konkrétan látjuk, hogy mennyit fogyasztunk, az egyrészt takarékoskodásra ösztönöz, másrészt ez a hibák kiszűrésének legbiztosabb módja. Havonta – mondjuk a hónap első napján – jegyezzük fel a vízmérő állását és a havi fogyasztásunkat. Ha túlfogyasztást észlelünk, derítsük ki a hiba okát! A vízmérőaknát az ingatlan kezelője/tulajdonosa felügyeli és tartja karban. Ne használjuk zöldségek és egyéb dolgok tárolására, figyeljünk az állagmegővására, hiszen a mi tulajdonunk. Hideg időben gondoskodjunk a fagyvédelemről, az elfagyott vízmérő pótlásának költségét a fogyasztó fizeti. Tavasszal bontsuk le a szigeteléseket, szellőztessük ki az aknát, aminek a fedelére is ügyeljünk, hogy biztonságos legyen.

Emelkedő fogyasztás

Mit tegyünk, ha fogyasztásunk megemelkedett? Elsőként egy egyszerű vizsgálatot javasolunk. A

ritkább eset –, hogy a vízmérő kereke nem forog akkor sem, ha kinyitjuk a vízcsapot. Ilyenkor is a szolgáltatót kell értesíteni, mert megállt a vízmérőnk. A szerelők először kitisztítják, ha így sem indul újra, akkor cserélik.

Ki fizet?

Ha a csőtörés a vízórától az utca felé van, azt a vízmű ingyenesen fogja javítani. Csak annyi a dolgunk, hogy félretesszük magunknak néhány vödör vizet a javítás idejére. A vízműves javításnál sürgősségi sorrend működik, ha sok a csőtörés és a szerelők leterheltek, egy szivárgás javítására lehet, hogy 1-2 napot kell várni. Ha a csőtörés a vízmérőtől a házunk felé esik, akkor nekünk kell megszervezni a javítást. A javítás idejére tegyünk félre vizet és zárjuk el a főcsapot. Ha az udvarunkon fel nem száradó tócsát látunk, a vízbekötésünk vonalán, valószínű itt lehet a csőtörés. Az udvari bekötővezeték leggyakrabban ott megy tönkre, ahol kanyarodik a vízcső. Érdemes itt kezdeni az ásást. Néhány

legnagyobb meglepetést egy meghibásodott WC-öblítés okozza. Ha a tartályból egy vékony sugárban szivárog a víz a csészébe, havonta 15-20 m³ víz is elfolyhat. Árulkodó lehet, ha látjuk a szivárgást, vagy a csésze vízbevezető részén vékony vízkövesedés alakul ki.

A praktikus udvari csap

Az esővízgyűjtés mellett érdemes kialakítani az udvaron egy közös használatú vízcsapot. Ha az ebből kiengedett víz nem kerül a közcsatornába, akkor tetessünk fel rá locsolómérőt, így az itt kiengedett vízre nem kell csatornadíjat fizetni. Nyári kánikulában esténként érdemes felloccsolni az udvart.

Fő a takarékoság

Fürdés helyett inkább zuhanyozzunk! Tusolással alkalmanként 100 liter vizet is meg lehet spórolni. Egy zuhanyozás alkalmával 20-60 liter vizet használunk el, míg a fürdőkádba egy-egy al-

házban zárjunk el minden vízcsapot, és ellenőrizzük, forog-e a vízmérőnk kis kereke. Ha igen, belső csőtörésünk van. Ilyenkor tegyünk félre magunknak néhány vödör vizet és keressünk egy vízvezeték-szerelőt. Ha a vízaknában sűgást hallunk, vízfolyást látunk, vagy az akna feltelt vízzel, hívjuk a vízmű ügyelteseit. A vízmű diszpécserszolgálatát a 06-96/522-601-es számon éjjel-nappal hívhatjuk. Ha a vízaknában látunk vízfolyást, a hibakivizsgálás ingyenes. Előfordulhat az is – bár ez

szerelő már rendelkezik olyan műszerrel, mellyel a csőtörés bemérhető. Ha valahol a házban belül nedvesedik és leperog a vakolat, vagy lejön a csempe, szintén csőtörésre gyanakodhatunk. Ha a ház külső vakolata egy határozott foltban leválik, leggyakrabban ezt is csőtörés okozza.

Figyeljünk a WC-re is

Figyeljünk oda, nem szivárog-e a víz a WC-tartályból! A lakások vízfogyasztásában a

kalommal 100-150 liter vizet engedünk ki. Téli napokon azért nagyon jól tud esni egy forró fürdő, nyári kánikulában pedig inkább többször zuhanyozzunk!

A mosogatógép 10-40 liter vizet fogyaszt egy-egy alkalommal, ezért csak teli tálcával indítsuk el. Igaz ez a mosógépre is: vagy csak teljes adag ruhával indítsuk el a mosást, vagy használjuk a feles, víztakarékos programokat!

Amikor rövid idő alatt nagy mennyiségű eső esik, jelentős károkat segíthet megelőzni a tisztán tartott víz-elvezető árok.

MI IS TEHETÜNK A MEGFELELŐ VÍZELVEZETÉSÉRT?

Kötelességeink is vannak

A tulajdonunkban lévő bekerített ingatlan előtt, az útburkolatig esetenként több méter széles sáv húzódhat. Ez a terület ugyan nem része az ingatlanunknak, de sok mindent nekünk kell elvégezni itt is, ugyanakkor a saját ízlésünk alapján részben hasznosíthatjuk, díszíthetjük is azt.

A közterületen lévő árkok, nyitott csatornák, folyókák, átereszek tisztán tartása, a csapadékvíz akadálytalan elfolyásának biztosítása – az ingatlan előtti szakaszra terjedően – az ingatlan tényleges használójának kötelessége. A jármű-behajtók átereszeinek kialakítása, karbantartása és tisztán tartása minden esetben ugyancsak az ingatlan tényleges használójának, illetve tulajdonosának kötelessége.

A vízáteresztő képességet csökkentik

A csapadékvíz-elvezető árokba szennyezett (kommunális szennyvizet, olajos, vegyszeres stb.) vizet, állattartás hulladékait tartalmazó – akár előkezelt, akár tisztított – vizet bevezetni, eldugulás vagy rongálódás okozására alkalmas anyagot (szemetet, iszapot, papírt, törmelék,

tűz- és robbanásveszélyes anyagot stb.) szórni, beleönteni, beleseperni vagy bevezetni szigorúan tilos!

Az összegyűjtött kerti hulladékokat, ágakat, egyéb szemetet se a víz-elvezető árokba helyezük, hanem ezeket újrahasznosítási lehetőségeinknek megfelelően kezeljük.

Számos alkalommal a megye több településén okoztak elöntést a zivatarok, mert a víz-elvezető árkokat a hosszú, száraz időszakban eltömítették az előbb említett anyagok, akadályozva ezzel a víz lefolyását. A heves esőzések következtében, aki korábban kitararította az átereszeket, ő is ellenőrizze átjárhatóságukat, ugyanis a nagy mennyiségű csapadék hatására feliszapolódhatnak az említett műtárgyak, így tovább csökken annak vízáteresztő képessége.

Ha eldugulnak a víznyelők

Győrben közel hatezer víznyelő található. Ezek föld alatti csatornába vezetik a csapadékvizet. A sűrűn lakott városrészekben, belső kerületekben egyesített rendszerű csatornák vezetnek el a

szennyvizet és a csapadékvizet, ezek a szennyvíztisztító telepre jutnak. Ebbe az úgynevezett közcsatornába kerül többek között a belváros, Nádorváros, Adyváros és Révfülszab belső részének szenny- és csapadékvize.

A külső kerületeken, családi házas részeken külön csapadékvíz-elvezető rendszerek működnek, amik csapadékvízgyűjtő tavakba, folyókba, patakokba vezetik a csapadékvizet. Például Szabadhegy csapadékvize a közeli tavakba jutnak. Újváros egy részének csapadékvize a Nép utcai tavakba, illetve közvetlenül a Rábába jut.

A rácsokat, víznyelőket rendszeresen ellenőrzik az üzemeltetők. Egy-egy felhőszakadás után akár több száz eltömődött víznyelőt kell kitisztítani. Ahol a rácsokon fennakadt gyepnyíradékot, faleveleket, szemetet látunk, ott jól működött a víznyelő, az erős áramlás sodorta oda ezeket az anyagokat, de minél hamarabb szabaddá kell tenni a rácsokat. Ilyenkor a víznyelő-tisztítók sorra ellenőrzik a víznyelőket. Ha eldugult víznyelőt látnak, a 06-80/20-40-86-os telefonszámon tehetnek bejelentést.

A melléklet Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának megbízásából a „Győr területén elhelyezkedő csatornák meder- és partrendezése” című, TOP-6.3.3-16-GY1-2018-00003 azonosítószámú projekt keretében készült.